

Leesavonden

Enkele eigenschappen van het zaligmakend geloof

Ook dit seizoen willen wij weer enkele leesavonden organiseren.

Het onderwerp is: Enkele eigenschappen van het zaligmakend geloof:

- vereniging met Christus
- rechtvaardigmaking
- heiliging

Als leidraad nemen wij het bekende boek van ds. A. Comrie:

- Verhandeling van enige eigenschappen van het zaligmakend geloof

Daarnaast lezen wij enkele fragmenten uit het boek van Prof. G. Wisse:

- De drie gezellinnen op de pelgrimsreis (geloof, hoop en liefde).

Als extra bijlagen een gedeelte uit de boeken van ds. C. Harinck:

- En al wat aan Hem is, is gans begerlijk
- De bekering

De eerste avond lezen en spreken wij over

DE VERENIGING MET CHRISTUS

Het geloof brengt de vereniging met Christus teweeg.

Over deze vereniging wordt veel in de Bijbel gesproken. Zij wordt vergeleken met een vereniging tussen een wijnstok en de ranken, tussen man en vrouw, een herder en schapen en het hoofd en de leden van een natuurlijk lichaam.

Het is echter een geestelijke vereniging.

Zo het mogelijk was om waarlijk Christus' vlees en bloed te eten en te drinken op een natuurlijke wijze, toch zou het ons geen nut doen indien wij niet door het geloof met Hem verenigd waren. Het is een geloofsvereniging, die Paulus doet zeggen: 'niet meer ik, maar Christus leeft in mij'.

Het is zo, dat Christus in de gelovige leeft en woont, en dat de gelovigen in Christus zijn en leven. Het is een raadsel voor het verstand. In het geloofsleven wordt het echter ondervonden. Christus woont dan door het geloof in onze harten en is ons dierbaar en beminlijk.

De Heere Jezus is dan aan de gelovigen verbonden door Zijn Geest, Die in hen is, en zij zijn aan Hem verbonden door het geloof.

De begeerte naar vereniging met Christus is een wezenlijke eigenschap van het zaligmakende geloof.

(overgenomen uit: 'De bekering', door ds. C. Harinck).

Wij lezen uit ‘Verhandeling van enige eigenschappen van het zaligmakend geloof’ door ds.A.Comrie.

Gedeelten uit Hoofdstuk 1: Het geloof is een genade, die de ziel zo nauw mogelijk met Christus verenigt. *Maar die de Heere aanhangt, is één geest met Hem. 1 Korinthe 6:17.*

Lees **Inleiding**.(p. 11)

Vraag 1.

Dominee Comrie heeft dit boek geschreven met de bedoeling ons te waarschuwen tegen een verkeerde opvatting, een dwaling dus, over de heiligmaking.

- a. Beschrijf deze dwaling.
- b. Wordt deze dwaling ook gevonden bij Reformatorische christenen?
- c. Wat is het gevaar van deze verkeerde opvatting?

Het eerste deel van de tekst: ‘*Maar die de Heere aanhangt*’, wordt beschreven in

Bijlage 1, Het ABC des geloofs, aanhangen (p. 33)

Lees **Wat de vereniging niet is**. (p. 12)

Vraag 2.

De zonden van de gelovigen kunnen in een bepaald opzicht de zonden van Christus genoemd worden.

Heeft Christus dan zonden gedaan?

Vraag 3.

Wanneer deze vereniging met Christus tot stand komt, komt Hij dan naar Zijn Goddelijke en menselijke natuur beiden in het hart van de gelovige?

Lees **Wat deze vereniging wel is**. (p. 14)

Deze vereniging is een grote verborgenheid.

Toch kunnen wij deze vereniging in navolging van het Woord des Heeren en de leer van onze kerk wel omschrijven.

Vraag 4.

Hoe is deze omschrijving?

Lees **De personen** (p. 14)

Vraag 5.

- a. Noem de 2 personen die met elkaar verenigd worden.
- b. Zijn dit gelijkwaardige personen?

Lees **De eerste band – de Geest van Christus** (p. 15)

De banden die deze vereniging mogelijk maken.

De eerste band: de Geest van Christus

De tweede band: het geloof.

Vraag 6.

Hoe kunnen wij onszelf geschikt maken voor deze vereniging?

Vraag 7.

De zondaar ontvangt eerst het geestelijk leven en wordt daarna met Christus verenigd. Is dat zo?

Vraag 8.

Is er een tussenstaat tussen geestelijk dood en geestelijk levend?

Lees **de tweede band – het geloof.** (p. 16)

Het geloof is de band van vereniging aan de kant van de uitverkorenen. Die komt openbaar omdat de vereniging wederzijds is. Daarom is het:

Ik in hen, dat betekent: door de Geest

En zij in Mij, dat betekent: door het geloof.

Deze vereniging wordt vergeleken met een huwelijksverbond, waarin de uitverkorenen worden aangeduid als de bruid en de vrouw van het Lam. Nu weten we dat er bij een huwelijk een wederzijdse toestemming is, en zo is het ook hier.

Lees **Geloofsdaden.** (p. 16)

Vraag 9.

Noem enkele daden van het geloof waardoor de ziel zich met Christus verenigt.

De ziel begint ook heel duidelijk haar gescheiden zijn van God te zien en gaat dat in het verborgene met de meest bittere droefheid voor God betreuren. Er is geen droefheid die wegens deze smart hiermee te vergelijken is.

Vraag 10.

Wat is dé oorzaak van deze droefheid?

De vereniging met de Borg wordt steeds noodzakelijker. De ziel leert dat ze (buiten de vereniging met de Borg) zelf niets heeft om de schuld bij God te kunnen betalen. Daardoor ontstaat een heilige wanhoop.

Vraag 11.

- a. Komt de ziel om in die wanhoop?
- b. Zo niet, wat gebeurt er dan?

Vraag 12.

Hoe komt de vereniging met Christus in een huwelijksverbond tot stand?

Vraag 13.

De ziel wordt verenigd met de Persoon van de Borg Zelf. Waarom moet de Borg Zelf de hare zijn, en zij de Zijne?

Lees **Bijlage 2**, Godsgemis, prof. Wisse. (p. 36)

Lees ook in **Bijlage 3** wat prof. Wisse schrijft over ds.Comrie. (p. 38)

Iemand zou kunnen vragen hoe hij kan weten of hij met de Borg Zelf verenigd is.

Ik zeg dit: U kunt het nagaan uit datgene wat u vrede gaf en nog geeft. Ga na of u kunt zeggen: het was niet mijn bidden en het waren niet mijn werkzaamheden, maar het was de Middelaar Zelf, Die aan mij is geopenbaard en Die ik aannam. Mijn hart ging in Hem over en Hij kreeg een gestalte in mij. Als dat zo is, wees dan niet bang, u hebt u dan met de Persoon van de Middelaar verenigd.

Dat hebben onze oude vromen wel eens eigenaardig uitgedrukt als zij zeiden: als de Heere je waarlijk geeft te geloven, het is wonderlijk, maar dan kan je niet nalaten Christus te omhelzen, dan doe je het, om zo te zeggen of je wilt of niet, en dan doe je het zó, dat je gevoelt het is echt ook. Dan kan je niet niet-geloven, en dan geloof je daarin metéén ook, dat je geloof geloof is. Hoe zit dit nu?

Lees **bijlage 4**, prof.Wisse. om de volgende vraag te beantwoorden. (p. 40)

Vraag 14.

Als iemand werkelijk door de Heilige Geest wordt bewogen tot de daad des geloofs, redeneert zo iemand niet tegelijk: 'ja maar, zou dit nu wel geloof zijn?'

- a. Hoe komt dit?
- b. Waarom twijfel je daar op dat moment niet aan?

Lees **Eigenschappen**. (p. 19)

Vraag 15.

Noem enkele eigenschappen van de vereniging met Christus.

Tot onderzoek opgeroepen. (p. 21)

Wijs ons dan toch de kenmerken aan waaraan wij onszelf kunnen toetsen, en weten of het goed met ons is.

Lees **Kenmerken** (p. 23)

Vraag 16.

Wat is de eerste vraag bij zelfonderzoek?

Vraag 17.

Wanneer is de kennis van zonde en ellende diep genoeg? (lees **vet gedrukt** gedeelte van 'kenmerken').

Vraag 18.

Op welke wijze moet de bitterheid van de zonde geproefd zijn?

Vraag 19.

Het geloof tot vereniging met Christus oefenen is noodzakelijk. Waaraan kun je weten of God het geloof in je hart gewerkt heeft, dat het geen namaak is?

Ik moet ook bij mijzelf onderzoeken wat het was dat mij toch vrijmoedigheid gaf om naar Jezus te gaan.

Ds.Comrie beschrijft hier de openbaring van Christus aan de ziel.

Vraag 20.

Kunt u dit met uw eigen woorden weergeven, de openbaring van Christus aan de ziel?

Onderzoek uw eigen hart of u hier wat van kent. Zo ja, zegt Comrie, wees dan niet bang, de Meester riep u al vóór u kwam.

Enige vragen van uw hart voorgehouden en opgelost. (p. 26)

Lees **Een goed fundament?** (p. 27)

Er zijn christenen voor wie het helder en duidelijk is hoe hun vereniging met Christus tot stand gekomen is. Anderen twijfelen of zij wel met Christus verenigd zijn, omdat zij niet precies weten hoe de werkzaamheden tussen Jezus en hun ziel toegingen.

Vraag 21.

Als u daar minder goed zicht op hebt, bent u dan niet of minder met Hem verenigd?

Vraag 22.

Lees onderstaande citaten van ds.Comrie.

Spreekt hij zichzelf hier tegen aangaande de **diepte** van de overtuiging van zonde?

Citaat uit 'kenmerken'.

“Onderzoek uzelf voor het aangezicht van de Heere, of u ooit werkelijk aan uw verloren staat ontdekt bent geworden en of u heel duidelijk gezien hebt dat u geen deel aan Christus had, maar tot die tijd buiten God en Christus was, onder de toorn van God en de vloek van Zijn wet. Geliefden, als het Evangelie gepredikt wordt en Christus op het witte paard uittrekt, overwinnende en opdat Hij overwon (Openb. 6:2), dan vallen Zijn pijlen die het hart treffen in het midden van het samengekomen volk soms zo overvloedig als de regen. De een wordt gewond, de ander wordt benauwd, een ander roept uit hoe het toch met hem zal gaan, en zo verder. **Maar de pijlen gaan niet diep genoeg naar binnen.**”

Citaat uit 'een goed fundament?'

“Er zijn wel enkele christenen – maar lang niet allemaal- met een onderscheiden kennis en een geestelijk geheugen, waardoor zij weten hoe de werkzaamheden tussen Jezus en hun ziel toegingen. Zij weten welke geloofsdaden de oorzaak waren dat de Middelaar geopenbaard werd en met welke zij Hem omhelsden. Zij zijn het doorgaans **die diepe en zielsindringende overtuigingen van zonde, verbrijzeling van het hart en verootmoediging in hun binnenste hebben gehad. Als Gods weg in**

de overtuiging van zonde met u niet zo geweest is, kunt u toch wel met Christus verenigd zijn, hoewel u de zaak waarom het gaat niet zo helder hebt begrepen.”

Vraag 23.

De meest betrouwbare bewijzen dat ik in Christus ben moeten aan de vruchten ontleend zijn, zegt Comrie.

Hoe kan ik bij mezelf onderzoeken of er zulke vruchten zijn?

Vraag 24.

In jezelf zoeken naar kenmerken van genade om tot zekerheid te komen, is dat wel de juiste weg?

Lees **Waar zijn de vruchten?** (p. 28)

Hier hopen wij verder op in te gaan als wij Hoofdstuk 3 over ‘Heiligmaking’ gaan lezen.

Lees **Alles bedrog geweest?** (p. 29)

Dit gedeelte gaat over de tere omgang tussen Jezus en mijn ziel. Hier gaan wij ook niet verder op in omdat wij hierover uitgebreid gesproken hebben op de leesavond over ‘Verborgten Omgang’.

Lees **Vereniging met de Middelaar?** (p. 29)

Dit is een samenvatting van alles waar wij in de voorgaande vragen over gesproken hebben.

Tenslotte:

‘Zulk een is mijn Liefste, ja, zulk een is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem. Hoogl.5:16.

De dochters van Jeruzalem hadden de bruid gevraagd: ‘wat is uw Liefste meer dan een andere liefste?’ De bruid heeft Christus voor hen uitgeschilderd in al Zijn voortreffelijkheden. De zoekende harten van de bekommerden zullen Christus aan deze beschrijving direct herkennen. Er is immers maar één Persoon, Die aan deze beschrijving voldoet. De bruid noemt Christus haar Liefste en haar Vriend. De Heere Jezus was de Liefste van haar hart. Hij bezat haar gehele ziel.

Wat is óns antwoord op deze vraag? Wat is onze liefste, wie bezit ons hart? Zie dan hier in Christus een Persoon om te beminnen. Christus alleen is uw liefde waardig. Wat geven alle andere liefhebbers u? Zij stellen alleen maar

teleur. Zij nemen van ons en geven niets. Maar Christus zal uw liefde en vertrouwen niet beschamen. Zie, Hij staat aan uw deur en klopt. Hij roept het u toe: 'Waarom weegt gij geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtig naar Mij en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen'.

Verkoop daarom alles om deze Parel van grote waarde te verkrijgen en met de bruid te kunnen zeggen:

'ZULK EEN IS MIJN LIEFSTE, JA, ZULK EEN IS MIJN VRIEND'.

Overgenomen uit: 'En al wat aan Hem is, is gans begerlijk', meditaties over Hooglied 5 door ds. C. Harinck.

Deze meditatie vindt u hierbij als extra bijlage. (p. 41)

Nog een extra bijlage van ds. C. Harinck: 'De vereniging met Christus', uit het boek De Beking. (p. 44)

Ds A. Comrie: HET GELOOF IS EEN GENADE, DIE DE ZIEL ZO NAUW MOGELIJK MET CHRISTUS VERENIGT.

Maar die de Heere aanhangt, is één geest met Hem. 1 Korinthe 6:17.

Inleiding

De mens die zijn dienen van God enigszins ter harte neemt, is door zijn aangeboren blindheid gewoonlijk aan deze misvatting en schadelijke dwaling onderworpen, dat hij aan God behaagt en wel zalig zal worden, als hij de zonde kan laten en de godsdienstige plichten die van hem geëist worden, kan nakomen. Deze misvatting is niet alleen bij deugdzaame heidenen te zien, maar zelfs onder degenen die de christelijke leer belijden. Wat is immers ánders de bedoeling van de hele theologie van pelagianen, roomsen, socinianen en remonstranten, dan om de mens aan te sporen zijn vrije wil goed te gebruiken, opdat hij aan God zal behagen en gelukkig worden? Het is te betreuren dat deze dwaling in de kerk van de Reformatie zo diep wortel geschoten heeft in de verdorven natuur van elke belijder, hoe helder het Evangelie ook op de kandelaar gesteld wordt. Het gevolg is dat ieder vol ijver begint zichzelf verplichtingen op te leggen, zodra hij enigszins begrijpt dat hij op zijn zondige levensweg niet behouden kan worden. En als hij merkt daarin wat te vorderen, leeft hij heel gerust en zeker in het besef dat God zijn God is. Ja, deze dwaling heeft zich als een ziekte en melaatsheid zo uitgebreid over de van God afgefallen mensen, dat niemand dan God Zelf door Zijn Geest enige genezing kan toebrengen. En deze aanvankelijke genezing gaat maar langzaam verder en wordt pas voltooid in de dood.

Onze bedoeling is nu, mijn geliefden, om u zo veel wij kunnen tegen deze verkeerde opvatting te waarschuwen en voor u aan te tonen dat wij éérst door het ware zaligmakende geloof in Christus moeten zijn, zoals de rank in de wijnstok, en dat wij dan pas enige heiligmaking kunnen betrachten. Dit is het wat ons in de Bijbel doorgaans wordt voorgehouden. Jezus leert duidelijk dat de boom goed gemaakt moet worden vóór hij goede vruchten kan voortbrengen; dat alleen de rank die in Hem is, vruchten kan voortbrengen. Joh. 15:4,5. De apostel wil in onze tekst de gelovige Korinthiers tot heiligheid opwekken uit kracht van hun vereniging met Christus door het geloof.

De verklaring van de tekst

In het eerste deel van de tekst wordt het zaligmakend geloof kort omschreven als een *aanhangen van Christus*. Deze werkzaamheid van de ziel

hebben we uitgelegd in ons *Het ABC des geloofs*. Daar kunt u deze zaken nalezen. We zullen die nu niet herhalen.

Zie bijlage 1, Aanhangen, uit het ABC des geloofs.

We gaan nu over tot het tweede deel van de tekst, waarin de apostel de bijzonder nauwe vereniging tussen Christus en de gelovigen voorstelt als een gevolg dat direct door middel van het zaligmakende geloof teweeggebracht wordt: *zij zijn één geest met Hem*.

Wat deze vereniging niet is

Een vermenging van wezens met elkaar, zodat de gelovigen in Christus zó verslonden zouden zijn dat ze geen eigen zelfstandigheid meer hebben, maar één wezenlijke fysieke persoon met Christus zouden zijn.

Het is niet zo dat de gelovigen door deze vereniging geheel en al zouden ophouden met handelen. Dan zouden alle daden die zij doen, niet aan hen toegeschreven moeten worden, maar allemaal aan Christus moeten worden toegerekend. Zo ver is de goddeloosheid van sommigen gegaan dat zij stelden dat zij niet zondigden toen ze Gods wet overtraden door dronkenschap, hoererij en overspel. Dit is godslastering.

Ik weet wel dat de zonden van de gelovigen in een bepaald opzicht de zonden van Christus genoemd kunnen worden, maar dan niet als de Dader ervan. Hij heeft nooit ook maar één enkele zonde gekend, maar ze zijn de Zijne door toerekening, in zover alle ongerechtigheden van Gods uitverkorenen op Hem, als Borg, gelegd zijn. de zonden zijn de Zijne, in zover Hij die gewillig op Zich nam om aan de gerechtigheid van God te voldoen. Maar de gelovigen zijn – zowel ná als vóór de vereniging met Christus – de werkelijke veroorzakers van alles wat zij doen.

Het is niet zo dat Christus in Zijn Persoon, naar Zijn goddelijke en menselijke natuur beide, in de harten van de gelovigen komt. Want hoewel wij geloven dat Jezus Christus in de gelovigen is en zij in Hem, toch is dat op een geestelijke en niet op een lichamelijke manier. Jezus Christus heeft deze aarde verlaten, en is als God en Mens aan de rechterhand van Zijn Vader in de hemel, tot de tijd dat Hij zal wederkomen om de levenden en de doden te oordelen.

Het is niet zo dat de gelovigen met Christus gelijkvormig zijn op het vlak van de heiligmaking. De heiligmaking veronderstelt immers juist de

vereniging tussen Christus en de ziel. Daarom staat er in Johannes 15 dat men eerst in Christus moet zijn, verenigd met Hem, en dat men dán pas vruchten van heiligmaking kan voortbrengen.

Wat de vereniging wel is

Als we het van de positieve kant benaderen, is het mogelijk dat iemand vraagt waarin deze vereniging tussen Christus en de gelovigen dan wel bestaat. Mijn geliefden, deze vereniging is een grote verborgenheid. Men kan beter aangeven waarin ze niet bestaat dan waarin wel. Intussen kunnen wij deze vereniging in navolging van het Woord des Heeren en de heilige leer van onze kerk toch wel omschrijven. We zeggen dan dat ze is:

Een heel nauwe, verborgen, maar ook zeer werkelijke en niet te scheiden relatie tussen Christus en de gelovigen, waardoor de Persoon van Christus door de Heilige Geest met de persoon van de gelovige, en de persoon van de gelovige met de Persoon van Christus door het geloof wederkerig verenigd worden.

Dat gebeurt zó dat de gelovigen een verborgen lichaam vormen met Christus, het Hoofd van dat lichaam, en deel hebben aan alle weldaden die Hij verworven heeft.

Het is belangrijk dat u deze omschrijving zo goed mogelijk begrijpt; en daarom zullen we de volgende zaken zo duidelijk mogelijk aan de orde stellen.

De personen

Het eerste wat in deze vereniging voor ons van belang is, zijn de personen die met elkaar verenigd worden. Dat zijn er twee: Christus en de gelovige.

De eerste Persoon is Christus, Die wij met het oog op deze vereniging niet alleen als God moeten zien en ook niet alleen als mens, maar als de Middelaar van God en van de mensen. Voorgesteld als de Immanuël, Die in ondertrouw wil komen met zondaren vanuit het menselijk geslacht, 'Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid,....' Hosea 2:18.

Hij is ook de man van de gelovigen: 'uw Maker is uw Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam' Jesaja 54:5.

Hij wordt vergeleken met een wijnstok, waarvan de ranken de gelovigen zijn.

De tweede persoon is de uitverkoren, de geroepen en de gelovige mens. Zij, en zij alleen, vormen samen de ware leden van dat verborgen lichaam, waarvan Christus het Hoofd is. De uitwendige belijders zijn niet de ware leden, maar slechts dorre en onvruchtbare ranken, die met het snoeimes afgekapt en met het vuur van Gods toorn verbrand zullen worden.

Dit zijn toch werkelijk ongelijkwaardige personen! De Ene is de eeuwige Zoon van de Vader, God en Mens, schoner dan de mensenkinderen, Die blank en rood is, geheel begeerlijk, de banier dragend boven tienduizend, Hooglied

5:10. De ander is een kind van de satan, van nature zonder gedaante of heerlijkheid, schuldig, ellendig, en vanuit zichzelf nergens toe bekwaam. Het zou nooit in het hart van de mens opgekomen zijn, als God Zelf het niet had geopenbaard. Het gelovig beschouwen hiervan doet de ziel uitroepen: Wat ben ik, Heere, of wat is het huis van mijn vader, dat ik een lidmaat van Uw lichaam mag zijn, been van Uw been, vlees van Uw vlees!

De eerste band – de Geest van Christus

Het tweede waarop wij ten aanzien van deze verborgenheid moeten letten, zijn de banden die deze vereniging mogelijk maken.

Allereerst is er de *Geest van Christus*. Christus verenigt Zich met de uitverkoren zondaar als deze krachtig geroepen wordt uit de macht van de duisternis. Deze vereniging van Christus met de uitverkoren zondaar door de Heilige Geest bestaat voornamelijk hierin dat Christus het recht dat Hij op de uitverkorenen heeft, doet gelden en daadwerkelijk van kracht doet worden. Christus heeft dat recht, omdat de Vader de uitverkorenen aan Hem gegeven heeft in het verbond der verlossing, en omdat Hij hen werkelijk heeft vrijgekocht in Zijn dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid. Daardoor mogen zij de weldaden van de verlossing ontvangen, en mag Christus hen werkelijk als Zijn eigendom hebben. Dit is noodzakelijk, want anders kan de uitverkoren zondaar zich nooit daadwerkelijk van zijn kant met Christus verenigen, omdat hij – hoewel uitverkoren – dood in zonden en misdaden is zoals alle anderen. Efeze 2:1. Dit is het werk van de Heilige Geest, zoals u uit de verschillende plaatsen in de Heilige Schrift kunt nagaan. In Ezechiel 36:27 staat: En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen'. dat gebeurt als de 'tijd der minne' is aangebroken, dat uurtje van Gods welbehagen. Dan komt de Geest en neemt daadwerkelijk de uitverkoren zondaar in bezit. Nog meer plaatsen waar dit duidelijk geleerd wordt: Galaten 3:2,3 en 14; 1 Kor. 12:13; Rom. 8:9 en 11; Ez. 37:5, vergeleken met vers 14.

Hieruit kunnen wij de gevolgtrekking maken dat de uitverkoren zondaar ten aanzien van deze allereerste band van vereniging ten enenmale lijdelijk is, omdat hij op het ogenblik dat Christus hem als Zijn eigendom door de Geest gaat opeisen, dood is in zonden en misdaden en daarom even onbekwaam om iets te doen als een dode om zichzelf weer tot leven te wekken. Als de Geest komt om de ziel met Christus te verenigen, is die als de doodsbeenderen die aan Ezechiel getoond werden. Hij is dan als een machteloze pasgeborene op de vlakte van het veld, die in zijn bloed ligt te wentelen. U ziet dus dat alle voorbereidende werkzaamheden van de

zondaar om hem uit zichzelf bekwaam te maken voor deze vereniging, geheel en al verworpen moeten worden, al mogen we ze, goed opgevat en met een andere bedoeling, toelaten. Want wat kan hij doen, die geestelijk dood is?

Daarom trekken we deze conclusie dat het leven, het werkelijk ware geestelijke leven uit de vereniging van de ziel met Christus voortkomt! Het gaat er niet aan vooraf, maar het volgt erop, in de orde van de zaken, hoewel beide gelijktijdig zijn. Want op hetzelfde ogenblik dat de Heilige Geest Christus met de uitverkorene verenigt, wordt deze uitverkorene zondaar levend gemaakt. Als we de aangehaalde Schriftplaatsen nagaan, kunnen we zien dat het ene onmiddellijk op het andere volgt en ermee vergezeld gaat. Er is dus geen tussenstaat tussen dood en leven; o nee, als de Geest in het binnenste gegeven wordt, leeft de ziel. We zullen echter zien dat dit leven zich traspsgewijs openbaart, eerst in zwakkere en minder geheiligde en naderhand in sterkere en meer geheiligde daden waaruit het geestelijk leven blijkt.

De tweede band – het geloof

Vervolgens is er het *oprechte, zaligmakende geloof*. Zoals God de Heilige Geest Christus met de uitverkorene zondaar verenigt, zo verenigt ook de uitverkorene, die door de Geest levend gemaakt is, zich zo nauw mogelijk met de Persoon van Christus door het oprechte, zaligmakende geloof. Dit is de band van vereniging aan de kant van de uitverkorenen. Die komt openbaar, omdat de vereniging wederzijds is. Daarom is het: *Ik in hen*, dat betekent: door de Geest; *en zij in Mij*, dat betekent: door het geloof. Deze vereniging wordt vergeleken met een huwelijksverbond, waarin de uitverkorenen worden aangeduid als de bruid en de vrouw van het Lam. Nu weten we dat er bij een huwelijk een wederzijdse toestemming is; en zo is het ook hier. Het is dus een dubbele knoop, waarin Christus en de uitverkorenen aan elkaar verbonden zijn. ja, dit is een verbintenis die nooit ontbonden zal worden, al worden alle machten van hel en wereld daarvoor samengevoegd.

Iemand zou kunnen vragen wat dan wel de daden van het geloof zijn, waardoor de ziel zich met Christus verenigt. Omdat dit een vraag is die zowel voor u als mij heel belangrijk is, zullen wij hierop zo duidelijk mogelijk antwoord geven. U moet dan op de volgende zaken letten:

Geloofsdaden

De ziel gaat allereerst haar banden verbreken met alle wereldse pleziertjes en aantrekkelijkheden, van welke soort ze ook zijn, en hoe ze ook mogen zijn

of heten; ze gaat die de dienst opzeggen. Want zodra het kleinste beginsel van geestelijk leven in het hart komt, ziet de ziel de dwaasheid, de last en de slavernij van de zonde. Er ontstaat dan een gulle, hartelijke en ook algemene afkeer van alle zonde, en daarnaast een hartelijke geneigdheid het goede te doen. Daardoor kunnen de gelovigen tegenover de Heere oprecht belijden dat ze alle valse paden haten. Ja, hoe vast ze aan deze of gene aantrekkelijke zaak ook verbonden waren, de ziel wordt zo volledig voor de Heere ingenomen, dat ze tegen allerlei zaken zegt: Henen uit, henen uit! Jes.30:22. Dit moet beslist voorafgaan, want Christus en Belial kunnen niet samengevoegd worden evenmin als men God en de Mammon tegelijk kan dienen. Daarom ook zullen wij in het leven van Paulus en anderen zien dat in de allereerste beginselen van hun geestelijk leven een afkeer van de zonde en een betrachten van het goede openbaar kwam, terwijl het eerste woord dat ze spraken luidde: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? Hand. 9:6.

De ziel begint ook heel duidelijk haar gescheiden zijn van God te zien en gaat dat in het verborgene met de meest bittere droefheid voor God betreuren. De ziel druipt nu van droefheid, omdat ze Jezus mist en in een onuitsprekelijke ellende en jammerlijke toestand verkeert. Er is geen droefheid die wegens deze smart hiermee te vergelijken is. En toch is de oorzaak hiervan niet zozeer een bedrukt en benauwd gemoed, maar het gemis; en dat maakt dat deze mens zijn hart in een weeklacht kan uitstorten. Daardoor kan hij met vele en herhaalde sterke beweegredenen bij de Heere aanhouden met de bede of Hij naar zo'n dode hond als hij is, wil omzien en Zijn scepter van genade uit louter ontferming wil toereiken. Hier zaait de ziel met tranen, terwijl haar ogen als een springvloed van water zijn.

De ziel leert van dag tot dag en hoe langer hoe meer dat vereniging met de Borg noodzakelijk is. Ze merkt ook dat aan God niets kan behagen wat buiten deze vereniging blijft, en dat ze in een uur van benauwdheid, als de schuldeisers haar aanspreken, niets heeft waarmee ze de schuld kan afbetalen. De ziel moet immers ervaren dat alles als verachtelijk zilver is en van te weinig gewicht om de duizend talentponden te betalen die ze weet schuldig te zijn. Hierdoor komt het dat ze, als ze op zichzelf ziet, enerzijds gebracht wordt tot een heilige wanhoop en uitroept dat het bij haar buiten hoop, buiten hoop is, en dat ze het leven niet langer in zichzelf kan vinden. Dit maakt dat ze alle eigen gerechtigheid verwerpt als schade en drek, die niet méér acht dan een wegwerpelijk kledingstuk en in geestelijke zin bankroet gaat. Maar anderzijds ligt ze met een dorstig hart voor de genadetroon, meer dan een hert dorst naar de waterstromen. Ze hongert en dorst, hijgt en snikt

om Jezus Zelf en Zijn gerechtigheid. Ze loopt Jezus aan als een waterstroom, en blijft kloppen en roepen om genade zonder rechten te doen gelden, o, laat een kruimeltje van het brood der kinderen gegeven worden aan een onwaardige hond! Jes.26:9, Ps. 63:1 en2.

De Heere laat door Zijn Heilige Geest enige stralen van Zijn goddelijk licht in de ziel komen. Daardoor wordt de weg van verlossing door een Borg gezien, een ook de Borg Zelf in de heerlijkheid en beminnenswaardigheid van Zijn Persoon en in de volmaaktheid en genoegzaamheid van Zijn verdiensten. De achting en eerbied voor Hem stijgen tot het allerhoogste, en doen de ziel zeggen: Wie heb ik nevens U, o God, in de hemel? De liefde tot Hem wordt zó ontstoken dat alle genegenheid van de ziel niet alleen voor Hem wordt ingenomen maar ook een brandend vuur van verlangen wordt naar deze weergaloos heerlijke en dierbare Immanuël. Daardoor kan de ziel zeggen: Hoe hartelijk heb ik U lief, o Heere, mijn Sterkte! Deze liefde is sterker dan de dood; deze ijver is harder dan het graf; haar kolen zijn vurige kolen, vlammen des HEEREN, die vele wateren niet kunnen uitblussen. O, al gaf iemand mij al de bezittingen van zijn huis, al werden mij duizend koninkrijken aangeboden, ik zou ze voor deze liefde ten enenmale verachten en daarnaar nooit met een half oog willen omzien. Hooglied 8:6 en 7; Hebr. 11:24-26.

Hoewel de ziel brandt van liefde tot de Borg, is ze dikwijls heel bevreesd en bedroefd als ze Zijn beminnelijkheid en noodzakelijkheid niet ziet. Ze durft dan de vrijheid niet aan om Hem aan te nemen, omdat ze zich zo onwaardig gevoelt. Maar juist daarom wordt het aanbod van genade met veel nadruk aan haar hart gelegd, waardoor ze opmerkt dat de nodiging tot haar uitgaat en dat het Gods gebod is, dat ze – hoe ellendig ook – niet alleen mag maar ook moet geloven in de Borg. Dat goddelijke huwelijksverbond draagt dan ook haar goedkeuring weg en ze geeft aan Jezus het jawoord. Ze zet het zegel op Gods getuigenis dat Hij waarachtig is, en roept uit: O God, mag en moet iemand wiens zonden als scharlaken en karmozijn zijn, op Uw eigen Woord tot een Borg komen? Zie daar, U bent mij te machtig, U hebt mij overreed. Ik kan mijn hart niet inhouden, mij geschiede naar Uw Woord. Dus waar Christus in barmhartigheid in ondertrouw gaat, komt de ziel door dit gelovig toestemmen in dit huwelijksverbond; en beiden worden één.

Het moet tenslotte opgemerkt worden dat de ziel in al de genoemde daden en werkzaamheden zich met de Persoon van de Borg Zelf verenigt, want niets in de hemel of op de aarde, geen belofte en geen blijdschap, kan haar hart helpen. Daarom moet ze werkelijk en wezenlijk in de Borg Zelf overgaan. Hij moet de hare zijn, en zij de Zijne. De man kocht wel de akker,

maar het was hem te doen om de parel die in de akker was. In het huwelijk is het om de persoon zelf te doen. Zo is het ook hier. Elk oprecht hart houdt steeds in het oog of hij door de daden van het geloof de Persoon van de Borg Zelf deelachtig wordt, en of zijn hart in Hem overgaat.

Iemand zou kunnen vragen hoe hij dat kan weten. Ik zeg dit: U kunt het nagaan uit datgene wat u vrede gaf en nog geeft. Ga na of u kunt zeggen: het was niet mijn bidden en het waren niet mijn werkzaamheden, maar het was de Middelaar Zelf, Die aan mij is geopenbaard en Die ik aannam. Mijn hart ging in Hem over en Hij kreeg een gestalte in mij. Als dat zo is, wees dan niet bang, u hebt u dan met de Persoon van de Middelaar verenigd.

De eigenschappen

Deze vereniging is een werkelijke en wezenlijke band tussen Jezus en de gelovigen. Het is geen illusie die zij zich inbeelden. Dit blijkt hieruit dat deze vereniging niet met ingebeelde maar werkelijke zaken in Gods Woord wordt vergeleken. Daarom is ze zelf ook wezenlijk en werkelijk. Het is net zo'n vereniging als die tussen de ranken en de wijnstok, Johannes 15, en net zo als die tussen de ledematen en het lichaam. Zo zijn er meer voorbeelden te geven.

Het is ook een ware en werkelijke vereniging, omdat het geloof in de daad van aanneming zich niet zozeer verenigt met de weldaden van Christus, maar allereerst met Christus Zelf waaruit de gemeenschap met de weldaden voortvloeit.

Het is in de derde plaats ook een ware of wezenlijke vereniging, omdat uit kracht en als gevolg hiervan over Christus wordt gezegd dat Hij in de gelovigen is, en zij in Hem.

Het tweede wat van deze vereniging gezegd kan worden, is dat ze een allesomvattend karakter heeft.

Dat betekent dat de gehele Christus als God en Mens, de Middelaar en Borg van het betere Verbond, Zich met de uitverkorenen verenigt als hun Profeet, Priester en Koning, om geheel en al, voor tijd en eeuwigheid de hunne te zijn. En zij verenigen zich naar ziel en lichaam beide met Christus, om voor eeuwig de Zijne te zijn en opdat Hij door Zijn Geest eeuwig in hen woont als in Zijn tempel. Daarom is Christus voor hen van God geworden tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en een volkomen verlossing. 1 Kor. 1:30. En daarom kunnen zij met de bruid zeggen: 'Mijn Liefste is mijne, en ik ben Zijne', Hooglied 2:16.

Deze vereniging is ook heel innig. Ook hierin gaat Gods Woord ons voor: Ik in hen, en zij in Mij. Daarom gebruikt de Geest allerlei beelden om de intimiteit hiervan aan te geven en duidelijk te maken. Dan eens wordt deze

vereniging vergeleken met die tussen de leden en het hoofd. (Rom. 12:5 en 1 Kor. 12:12), dan weer met de vereniging tussen man en vrouw (Efeze 5:32), en meer van dergelijke zaken.

Deze vereniging is ten slotte niet te verbreken: Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid, Hosea 2:18. Deze band zal nooit verbroken worden. Geestelijk overspel door Gods kinderen zal het beoefenen van de liefde wel kunnen belemmeren, maar zal nooit tot gevolg hebben dat er een definitieve scheidbrief wordt overhandigd. Want hun ontrouw zal Zijn getrouwheid nooit tenietdoen, en Hij zal op hun terugkeer al hun afwijkingen genezen en hen vrijwillig liefhebben. De dood zal zelfs de band niet verbreken, want hun lichamen blijven in de dood met Christus verenigd. Daarom is God de God van Abraham, zelfs ook naar het lichaam dat in het graf ligt, en daarom zal ook het lichaam weer opstaan, Mat. 22:31,32.

TOEPASSING

Ziedaar, mijn geliefde hoorders, ik heb deze goddelijke waarheid voor u en voor mezelf zo helder mogelijk voorgesteld. De vereniging van de ziel met de Persoon van de Middelaar is het fundament van het geestelijke leven. Als die vereniging er niet is, is de ziel dood en kan ze niets doen wat God behaagt. Laten we daarom een ogenblik bij deze zaken blijven stilstaan om die op onszelf toe te passen.

Met een klacht over onszelf

Wat zouden we met Jeremia toch klaagliederen moeten aanheffen, als we op de mensen in het algemeen letten en hun denk- en handelwijze bezien ten opzichte van wat u als waarheid is voorgehouden. Het grootste deel van de mensen leeft zonder God en zonder ernstig na te denken over de dienst aan God. Zij denken over deze dingen nooit met enige belangstelling na, maar gaan zorgeloos en alsof er geen God bestaat hun eigen gang. Wat hun innerlijk betreft, vereenzelvigen zij zich met hun zondige weg door het leven, en met hun begeerten en pleziertjes en met hun vrienden, zonder erover na te denken op welke manier hun onsterfelijke ziel behouden kan worden.

Als ik u zou vragen: 'Mens, wat denkt u van deze waarheid? Weet u dat u daaraan deel moet hebben?' dan zouden velen moeten zeggen: 'Wij begrijpen hier niets van; we zijn nooit verontrust geweest over de vraag of wij met Christus verenigd zijn'. O, ellendige en ongelukkige mensen, bent u over het voor u allerbelangrijkste zo zorgeloos? Besef toch dat u zonder die vereniging nooit zalig zult worden, maar dat u zoals u nu bent buiten God en Christus zult blijven en eeuwig verloren zult gaan.

Wat zijn er veel mensen, die zich met andere dingen verenigen, hoewel zij af en toe op oppervlakkige wijze overtuigd zijn van deze waarheid. Daardoor willen zij hun zondige liefhebberijen niet afzweren en ook hun dienst aan de zonde niet opgeven. Zij laten Jezus en de vereniging met Hem liever voor wat het is dan het plezier van de zonde te missen. O, wat een dwaze keus is het om Jezus van minder waarde te achten dan de vervulling van onze begeerten. Wat is het dwaas om het leven te verwerpen en de dood aan te grijpen ter wille van een kortstondig genot, wat hier al beschuldiging oproept en in het hiernamaals wroeging.

Tot onderzoek opgeroepen

Velen zullen zeggen: ja, het is waar; om behouden te worden moet de mens met God verzoend worden en deel krijgen aan de Borg, want buiten Christus is God een verterend Vuur. Mijn geliefden, dit kunnen wij wel weten uit Gods Woord, maar nu is de grote vraag: Bent u met Christus verenigd of niet? Onderzoek het toch en zie –alsof u in de tegenwoordigheid van de Heere bent- of u goede gronden hebt waaruit u mag afleiden: Ik ben werkelijk met Christus verenigd.

Er zijn veel mensen die geen andere basis hebben dan een godsdienstig leven, waaruit zij de conclusie trekken dat zij deel hebben aan de Middelaar. Maar vrienden, u moet u ervan bewust zijn hoe ver men in het betrachten van de godsdienst kan komen door een goede opvoeding en door een open en beschuldigend geweten, terwijl men toch buiten Jezus blijft. Dat zien we bij de Farizeeën en de vele heidenen.

Er zijn ook mensen die menen met Christus verenigd te zijn, alleen maar door een bepaalde vorm van verandering die zij hebben ondervonden. U leefde vroeger net als anderen in de zonde, maar u ging inzien dat de bezoldiging der zonde de dood is, Rom. 6:23.

U bent daar bedroefd over geworden, u hebt ze voor God beleden, u hebt ze nagelaten; u waakt ertegen en vindt het erg als er toch weer iets van tevoorschijn komt. Daarom denkt u dat u nu met Christus verenigd bent. Maar u weet toch dat een ontwaakt geweten erg veel invloed heeft, zodat men met Agrippa veel nuttigs kan doen en zelfs bijna een christen kan worden. Bouw hierop dus niet!

U zult reageren: nee, ik bouw daar niet op, maar ik heb in de droefheid die ik over mijn zonden ondervond, leren zien dat er een Jezus is, Die met Zijn lijden en sterven aan de goddelijke gerechtigheid heeft voldaan. Hem heb ik aangenomen, en daarom geloof ik dat ik met Hem verenigd ben. Maar, geliefden, u dient te weten dat er een heel groot onderscheid is tussen het begrip van een zaak en de zaak zelf. Er is een groot verschil tussen het

aannemen van het begrip dat iemand over Jezus heeft en het aannemen van Jezus Zelf door het geloof. Ik denk dat veel mensen die dit niet goed onderscheiden, zichzelf bedriegen en hun ziel voeden met as, Jesaja 44:20. Zij hebben een leugen in hun rechterhand en een hart dat bedrogen wordt en hen tot zonde verleidt. Er zijn namelijk veel mensen die enige algemene werkzaamheden hebben gehad tot overtuiging van hun zonden. Daardoor zijn zij in grote benauwdheid gebracht over hun staat. Zij mijden de zonden en vluchten ervoor weg; zij zijn heel krachtig in hun gebeden om verlost te worden en begeven zich onder Gods kinderen. Zij vragen naar de weg ten leven, gaan ertoe over om de goddelijke waarheden te onderzoeken, hebben daar genoeg in en gaan deze dingen in zekere mate begrijpen. Nu hun benauwdheid en verwarring door hun bidden, hun lezen en hun strijd tegen enkele zonden niet verdreven kunnen worden, gaan ze begrijpen dat Jezus een eeuwige gerechtigheid heeft aangebracht en dat men daaraan deel krijgt door een toestemmende daad van de ziel. Daarom beginnen zij enigszins te leunen op deze waarheden die zij begrijpen. En als ze niet direct verlost worden uit hun benauwdheid, herhalen ze deze activiteit en beginnen hoe langer hoe meer rust te vinden. Zij menen dat ze nu ware gelovigen zijn, omdat zij nergens anders op rusten dan op de aangebrachte gerechtigheid van de Borg. Is het zo niet bij velen die onder het Evangelie leven? En toch, mijn geliefden, er is niets in wat de natuurlijke vermogens – die er zeker zijn als er door overtuigingen enige invloed op het geweten is – te boven gaat. Dit alles kan men met een historisch geloof bereiken; en daarom moet ieder die niet graag bedrogen wil worden, zich ernstig afvragen of hij zich met zijn *begrip* van wat Jezus gedaan heeft, verenigd heeft of met *Christus* door goddelijk, bovennatuurlijk licht en door de werking van de Heilige Geest, Die aan zijn ziel is geopenbaard.

Het eerste kunt u bezitten, terwijl u toch Jezus mist en Hem niet kent. Maar als u het laatste hebt, zult u behouden worden. Want wat het eerste betreft, iemand kan van horen zeggen veel te weten komen van een persoon en zijn kwaliteiten beschrijven, en toch zou hij als die persoon zelf tegenwoordig was, niet weten dat het om hem gaat over wie hij sprak. De Joden hadden kennis van de Messias, maar toen Hij in hun midden geopenbaard werd, kenden zij Hem niet maar verwierpen Hem. Het is te vrezen dat het zo ook met velen onder ons is; en daarom bid ik u dat u hierin toch getrouw in de vreze van God wilt handelen.

Wellicht zegt iemand: 'Als het zo ligt, als er zoveel zorgeloze mensen zijn die hier nooit aan denken, en als er zoveel mensen zijn die er wel over denken en er ook over spreken, maar zich toch bedriegen en hun vrede op valse gronden baseren en slechts een schaduw van de dierbare Jezus hebben in

plaats van Hemzelf, ach...wijs ons dan toch die kenmerken aan waaraan wij onszelf kunnen toetsen, en weten of het goed met ons is'.

Als dit uw wens is, let dan op de volgende zaken.

Kenmerken

Onderzoek uzelf voor het aangezicht van de Heere, of u ooit werkelijk aan uw verloren staat ontdekt bent geworden en of u heel duidelijk gezien hebt dat u geen deel aan Christus had, maar tot die tijd buiten God en Christus was, onder de toorn van God en de vloek van Zijn wet. Geliefden, als het Evangelie gepredikt wordt en Christus op het witte paard uittrekt, overwinnende en opdat Hij overwon (Openb. 6:2), dan vallen Zijn pijlen die het hart treffen in het midden van het samengekomen volk soms zo overvloedig als de regen. De een wordt gewond, de ander wordt benauwd, een ander roept uit hoe het toch met hem zal gaan, en zo verder. Maar de pijlen gaan niet diep genoeg naar binnen. Bij de een is het maar een morgenwolk, bij de ander een zeeziekte, en bij weer een ander een ziekte die men kan genezen. Ze kunnen kun wonden met loze kalk dichtpleisteren, en daarom blijven ze buiten staan. Maar als God Zijn werk begint, legt Hij de ziel bloot tot op het fundament. Hij laat hun zien dat ze in een van God gescheiden toestand leven, en daardoor kunnen ze het leven niet langer in eigen hand houden. Daarom roepen ze uit: 'Het is buiten hoop, het is buiten hoop'(jes.57:10). Als u dit ondervonden hebt, spreekt hieruit iets goeds voor u, maar als u dit mist, weet dan dat u er tot nu toe buiten staat.

Onderzoek uzelf of u ooit de bitterheid van de zonde geproefd hebt op zo'n wijze, dat al de banden gebroken zijn waarmee uw ziel aan zonden en begeerten verbonden was. Is het zo dat de wortels van uw genoeg in alle zonden zo zijn afgescheurd dat u die haat in plaats van daarnaar te hunkeren, die te bedekken, goed te praten of enigszins een rustig plekje in uw ziel te gunnen?

Kunt u voor God betuigen dat uw zonden -hoewel ze in u zijn en u door zwakheid daarmee dikwijls wordt overrompeld- niet in uw hart zijn als vrienden maar als vijanden?

Kunt u voor God betuigen dat u tot in de grond van uw ziel een afkeer en aversie tegen de zonde hebt en dat u ze verfoeit? Kunt u zeggen dat niets u zoveel genoeg zou doen dan dat de zonden zonder onderscheid met wortel en tak werden uitgeroeid?

Veel belijdende christenen ervaren enige benauwdheid vanwege hun zonden, omdat ze de ziel zo emotioneel aangrijpen en voor zulke ernstige straffen zullen zorgen. Maar zij hebben nooit de bitterheid van de zonden als

zonden geproefd; en daarom zullen er altijd enige zonden zijn waaraan ze zeer verknocht blijven en waaraan ze gehoor geven, als hun benauwdheid voor de zonden dit ook maar enigszins toelaat. O, let er toch op dat u geen twee heren kunt dienen; u kunt niet met Christus verenigd zijn en tegelijk uw zondige begeerten aanhangen.

Onderzoek uzelf of u –diep overtuigd van de noodzaak met Christus verenigd te worden- op grond van uw bevinding uw totale machteloosheid zag om het geloof waardoor uw ziel met Christus verenigd wordt, op behoorlijke wijze te kunnen beoefenen. Heeft dit u vaak om het geloof doen roepen en doen worstelen aan de troon der genade? Ging het u erom een geloofsoog te mogen ontvangen om Hem te zien, voeten van geloof om op Zijn roepstem tot Hem te komen, en armen van geloof om Hem te kunnen omhelzen? Wij beleven wonderlijke tijden. De mensen komen zó spoedig, met zó weinig strijd en worsteling tot de grootste zaken van het christelijk geloof, dat ik me moet afvragen: hoe hebt u het zo spoedig gevonden? Hoe bent u zo snel tot Jezus gekomen, tot een pleiten op grond van het verbond en tot geloofszekerheid? Heeft het u veel gebeden gekost? Hebt u uw machteloosheid leren kennen? O, ik vrees voor velen van dit geslacht! Maar intussen is ook dit waar: degenen die langs de weg van de bevinding ontdekt zijn aan hun machteloosheid, mensen die het geloof tot vereniging met Christus niet hebben kunnen oefenen totdat God het hun gaf, hebben niet te vrezen. Uw geloof is niet nagebootst, maar Gods eigen werk!

Onderzoek uzelf, wat het nu eigenlijk was na al uw tobberijen dat u enige vrijmoedigheid gaf om naar Jezus te gaan met het doel u zo nauw met Hem te verenigen. De personen zijn immers zo ongelijk! De Zoon van God, Die God en Mens is, de Koning der koningen tegenover een schuldig, arm, melaats zondaar. Als u zich dan ook met zo'n hoog en achtenswaardig Persoon verenigt, moet er beslist iets geweest zijn wat u daarvoor vrijmoedigheid gaf. Wat is dat geweest?

U zegt: ja, dat is zo. ik ging zo gebukt onder mijn last en had zo'n overtuigend en vernederend gezicht van mijn onwaardigheid, dat ik er niet aan durfde denken –ik was bang dat het brutaliteit zou zijn- om met mijn ellendige ziel naar Jezus te gaan, zoals de predikanten en Gods kinderen mij aanraadden. Maar toch...toen ik zo beschaamd en bedroefd was, zijn er enkele woorden van de Heilige Schrift in mijn hart gekomen, zoals: 'Wendt u naar Mij toe, en wordt behouden'. 'Al waren uw zonden als scharlaken en karmozijn, Ik zal ze maken als sneeuw en witte wol', en dergelijke woorden meer. Daardoor smolt mijn hart. In die woorden werd de Borg zo heel nabij aan mijn ziel geopenbaard in Zijn gepastheid, algenoegzaamheid en bereidwilligheid. En dat voor mij, een van de meest vloek- en doemwaardigen! Ja, die woorden

hadden zo'n kracht dat ze mijn ziel zo overtuigden en trokken, dat ik de toestemming van mijn ziel niet kon inhouden, maar moest uitroepen: Heere, nu bent U mij te machtig geworden. Nu ben ik overtuigd van Uw gewilligheid, waarover ik zo dikwijls twijfelde. Wilt u juist zo iemand hebben als ik ben? Zie, hier ben ik en geef mij aan U over voor tijd en eeuwigheid '. Als u er op zo'n manier toe gekomen bent, wees dan niet bang; de Meester riep u al vóór u kwam!

Onderzoek uzelf wat er op uw geloofsvereniging gevolgd is. Zij die met Christus verenigd worden, ontvangen iets. Hebt u iets ontvangen? Bent u één Geest met Hem? Is in uw ziel enigszins en in beginsel dezelfde gestalte gekomen die in Christus is? Deze en dergelijke zaken kunnen dienen als kenmerk, waaraan wij onze ziel kunnen toetsen.

De ellende aangewezen

Wat bent u die deze dingen niet door bevinding kent, een ongelukkig mens. Want God staat tegenover u als een vertoornd Rechter; Hij is immers alleen een verzoend Vader voor hen die met Christus verenigd zijn.

Geen enkele godsdienstige verplichting die u nakomt, kan aan God behagen, omdat deze niet gedaan wordt vanuit de geloofsvereniging met Zijn Zoon. Al uw pogingen om uzelf heilig te maken, zullen vruchteloos zijn, zoals u ondervindt. Hoe ijverig u ook bent, die ijver verflauwt en u sterft. Hoe u er ook op gericht bent tegen uw hartstochten te strijden, ze laten zich niet overwinnen. En hoe komt dat? Omdat u niet door het geloof in Christus bent. Wie in Hem is, en die alleen, brengt vruchten voort. Als u zo zou sterven, o mens, dan zult u ondanks al uw inbeelding en uw ingebeelde argumenten voor eeuwig rampzalig worden. Wat zal het vreselijk zijn in de hel, dat deze zaken u bekend zijn gemaakt en dat u ze verwaarloosd hebt.

De middelen aangewezen

Vraagt iemand om raad? Vraagt iemand welke weg hij moet inslaan om met Christus verenigd te worden? Welnu, laat het u te doen zijn om een diep in uw ziel doorgedrongen overtuiging, dat u nog niet met Jezus bent verenigd.. Stel uw ziel open voor de overtuiging van de Geest, en wees niet tevreden vóór u alles kwijtgeraakt bent en al de ingebeelde argumenten u worden ontnomen. Als u enige overtuigingen van zonden hebt, wees er dan vooral beducht voor dat ze niet overgaan of verward worden met een bepaalde gestemdheid van uw ziel en zachtheid van uw hart, zoals u die ook zult ondervinden. Want daarin is Jezus niet! Houd vooral in de gebeden bij God aan om licht over het Evangelie te ontvangen en vraag of God Zelf u door Zijn Geest wil roepen. Als u met Jezus verenigd wilt zijn, wees er dan van

overtuigd dat er enige bekendmaking van Christus door Zijn Woord en Geest aan uw ziel vooraf moet gaan. Dat zal u voor bedrog behoeden.

Moed gegeven aan overtuigden van zonde en schuld

Maar ik hoor enige van zonden overtuigde mensen zeggen:

‘O, dit is het waarnaar onze ziel verlangt, namelijk om met Jezus verenigd te worden’.

Maar de een zegt: ‘Ik ben zo’n gering, nietig en onwaardig mens, dat ik niet durf’. Maar daarvoor is Hij juist gekomen om door Hem de meest geringe zalig te maken en te verlossen. Een ander zegt: ‘Ik wil mij wel met Hem verenigen maar ik twijfel of Hij mij wel in zo’n nauwe band met Hem wil aannemen’. O ja, ziel, Hij is duizend keer gewilliger dan uzelf! Daarvan verzekert Hij u door Zijn Woord: ‘Die tot Mij komt, zal ik geenszins uitwerpen’. Hij verzekert u daarvan ook door Zijn eedzweren en door Zijn tranen die Hij stort vanwege uw onwilligheid.

Weer een ander zegt: ‘Mijn zonden en schulden zijn zo groot en zo zwaar dat ik voor Hem moet sidderen’. Ik zeg: Laat ze als scharlaken zijn en als karmozijn, Hij wil ze uitdelgen ter wille van Zijn Naam.

Opnieuw zegt een ander: ‘Ik wilde mij wel met Hem verenigen, maar ik was daar niet toe in staat’. Wel, is Hij dan niet de Machtige Jakobs, een Heiland, om de zwakken kracht te geven, en de sterkte te vermenigvuldigen aan degenen die geen kracht hebben?

Tenslotte zal iemand er nog aan toevoegen: ‘Ja, maar ik heb niet de gemoedsgestalte van iemand die komt; mijn hart is als een steen!’ Dat kan zo zijn, maar waar zult u het dán verkrijgen? Heeft Hij niet beloofd het stenen hart weg te nemen? Daarom, overtuigde zondaar, wij roepen u toe als een gezant van God: Kom!, Want de Bruidegom zegt: Die wil, die komen, en neme de wateren des levens om niet.

Het geluk van Gods gunstgenoten

Gunstgenoten van God, die in u de kenmerken vindt dat u één Geest met Christus bent en op zeer innige wijze met Hem verenigd bent, wat is uw geluk groot! U bent zonen en dochters van de Allerhoogste; u bent Gods kinderen. God is niet alleen de God en Vader van de Heere Jezus Christus, maar ook uw God en uw Vader door Hem. Door deze vereniging met uw Borg is alles nu en in de toekomst van u, want u bent van Christus, en Christus is van God.

Ik hoor enkelen onder u zeggen: ‘O ja, het is een onbegrijpelijk voorrecht zo innig met Jezus verbonden te zijn. Maar hoewel wij niet kunnen ontkennen

dat wij bevindelijk kennis aan enkele kenmerken hebben, toch zijn er verschillende zaken die ons twijfelmoedig maken over onze staat van genade en die ons de troost beletten die wij anders uit de genoemde kenmerken hadden mogen genieten’.

Daarom willen wij u hierin tegemoet komen en u enige vragen van het hart voorhouden. Let op wat er nu volgt, en doe dat met zuchten en bidden onder het inwachten van Gods licht.

Een goed fundament?

Er zijn er die zullen zeggen dat deze zaak, namelijk de vereniging van de ziel met Christus door het geloof, voor hen altijd heel duister is geweest, een zaak die door hen niet kan worden doorzien. Zij zeggen: ‘Hoewel ik nu en dan enige werkzaamheden heb die me zoet zijn, wordt ik er toch steeds mee bestreden of de basis, het fundament wel goed is. Er kan immers geen werkzaamheid of verkwikking van de ziel goed zijn, behalve als ze daaruit voortvloeit’. Tot antwoord wil ik het volgende zeggen:

Er zijn wel enkele christenen – maar lang niet allemaal- met een onderscheiden kennis en een geestelijk geheugen, waardoor zij weten hoe de werkzaamheden tussen Jezus en hun ziel toegingen. Zij weten welke geloofsdaden de oorzaak waren dat de Middelaar geopenbaard werd en met welke zij Hem omhelsden. Zij zijn het doorgaans die diepe en zielsindringende overtuigingen van zonde, verbrijzeling van het hart en verootmoediging in hun binnenste hebben gehad. Als Gods weg in de overtuiging van zonde met u niet zo geweest is, kunt u toch wel met Christus verenigd zijn, hoewel u de zaak waarom het gaat niet zo helder hebt begrepen. U moet over de waarheid van uw aandeel aan en vereniging met de Middelaar niet twifelen, omdat u dit niet van tevoren kunt opmaken. U moet die juist achteraf vaststellen vanuit alles wat hierop is gevolgd. Dat is de weg die God in Zijn Woord duidelijk leert door het geven van zoveel kenmerken. Daardoor mag u vanuit de gevolgen tot de zaak zelf geleid worden. Want het is werkelijk zo dat de meest betrouwbare bewijzen of iemand in Christus is, aan de vruchten ontleend moeten zijn. Twijfelt u? Ga dan naar de kenmerken. Als u die hebt, wees er dan van verzekerd dat u in Christus bent, want niemand kan de kenmerken van genade hebben, of hij moet in Christus zijn. Als u bijvoorbeeld bevreesd bent niet in Christus te zijn, luister dan naar wat de apostel zegt: ‘Indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel’ 2 Kor. 5:17. Als u dan de vernieuwing van uw gemoed mag ervaren doordat die innerlijke genegenheid tot Christus in u is gekomen, wees er dan van verzekerd dat u in Christus bent, hoewel u geen licht hebt over het voorafgaande werk.

Waar zijn de vruchten?

Een ander zal zeggen: 'Het is waar, men moet uit de vruchten afleiden of men in Christus is of niet. Maar dat is nu juist de kwestie waarmee ik bestreden word. Mijn hart kan overeenkomstig Gods Woord niet ontkennen dat ik de wezenlijke geloofsdaden tot vereniging met Christus beoefend heb. Maar ik bedenk dat Jezus een levende, ja, een levendmakende Wijnstok is. Als ik door vereniging in Hem zou zijn, zou ik toch vruchten van geloof voortbrengen en steeds in heiligmaking toenemen! Maar och, ik zie dat niet! Het schijnt integendeel juist zo dat de verdorvenheid groter wordt en ik machtelozer'. Ik wil hierop het volgende antwoord geven:

Als men in het begin tot verandering komt, is dat zo'n grote zaak en is ook het toenemen in de genade zo duidelijk, dat wij en anderen dat kunnen opmerken. Maar later is dat niet meer zo zichtbaar, hoewel men toch nog wel vordert in de genade. Zo is het ook met een jong boompje. De eerste paar jaar is het duidelijk zichtbaar dat hij dikker wordt, maar later merken degenen die hem elke dag zien dat niet meer zo op. Maar toch groeit hij; een ander die hem een tijdlang niet gezien heeft, kan dat wel opmerken. Zo is het ook wat het geestelijk leven betreft.

In plaats dat u hierdoor gaat twifelen, mag dit juist dienen om u ervan te verzekeren dat u beslist geen tijdgelovige maar een ware gelovige bent. Want als het ware geloof geoefend wordt, valt er licht in de ziel. En dat licht zorgt ervoor dat de ziel haar zonden en tekortkomingen ontdekt waarover ze zich moet beschuldigen. Dit houdt klein en arm. Het tijdgeloof ondervindt echter weinig strijd en is ook nooit met een droefheid bezet die het hart pijn doet, omdat men vaak zo ongelijkvormig is.

U hebt geen goed begrip over de groei en wasdom in de genade, en daarom kunt u de vruchten die u zo graag wilt ondervinden, niet bij u bespeuren, hoewel u die in werkelijkheid wel hebt. U denkt dat de vruchten moeten bestaan in een toenemen in kennis, in gebedsgaven en dergelijke. Deze kunnen er echter zijn zonder zaligmakende genade. Maar kijk eens of u de kracht van uw verdorvenheid niet des te inniger leert kennen, en ook de totale machteloosheid, de noodzaak van de vrije genade om het allerminste te kunnen doen. Dat is groei!! De bomen brengen niet altijd knoppen, bladeren, nieuwe takken en vruchten voort. Maar toch worden ze dikker, en wortelen ze dieper. Trek daarom uit uw gebreken nu niet de conclusie dat u geen groei kent, maar geloof nu juist dat het zien en treuren over uw gebreken werkelijk groei betekent.

Alles bedrog geweest?

Weer een ander zal zeggen: 'Och, die tere omgang tussen Jezus en mijn ziel is er niet meer zoals vroeger. En hoe ik mij ook inspan om mij werkelijk opnieuw met Hem te verenigen, ik kan er niet toe komen. Daarom ben ik bang dat alles bedrog is geweest, want mij dunkt, als Hij de Bruidegom van mijn ziel was geweest, o, dan zou Hij Zich niet zo verborgen houden, zo ver weg zijn en zo weinig gelegenheid geven van Hem te genieten'. Hierop mag het volgende antwoord gegeven worden.

Hoewel u hierover klaagt, overkomt u niets nieuws. De heiligen zijn eronder gebukt gegaan! Er is dus geen reden tot twijfelen, omdat de voetafdrukken van de schapen te vinden zijn op de weg die u ook mag gaan.

U dient te weten dat er vooral twee tijden zijn waarin Christus Zijn liefde laat blijken. Dat is de begintijd van het geestelijke leven om het hart helemaal voor Hem in te laten nemen; die eerste lokkenstijd, Hosea 2:13, waarin Hij de ziel vertedert. En dat is vervolgens de tijd als de ziel in moeilijke omstandigheden gebracht wordt. Als u hier niet in bent, verwonder u er dan niet over dat Christus tot u zegt: Nu moet u Mij niet aanraken.

U moet weten dat God vrij is in Zijn gaven. Sommigen mogen veel genieten, anderen worden slechts zo nu en dan in de binnenkamer gelaten, en weer anderen genieten vrijwel nooit van een blik van Gods liefde. Er zijn er die iets zien van de Zon der gerechtigheid als zij voor het eerst hun voeten op de weg ten leven zetten, maar wandelen na die tijd onder een wolk.

U zegt dat u niet meer tot die vertrouwelijke omgang kunt komen.

Het kan zijn dat u een zonde op u geladen hebt. En die zonde kan na het bedrijven ervan zo'n schade aan het geestelijk leven toebrengen dat men nooit meer kan beschikken over de kracht die hij daarvóór bezat. Wees hierover bedroefd en sta ernaar om Hem te verwachten en naar Hem te verlangen. Verwacht Hem toch, want Hij zal zeker komen; maar niet als u dat wilt – Hij komt op Zijn eigen tijd!

Vereniging met de Middelaar?

Opnieuw zegt een ander: 'Ik heb u in de uitleg van de preek horen zeggen dat de ziel zich verenigt met de Persoon van de Middelaar. Maar nu tob ik erover of ik dat wel gedaan heb en of ik mij niet alleen maar verenigd heb met datgene wat Hij aan heilsgoederen schenkt. Daarom wil ik graag horen hoe de Persoon Zich aan de ziel vertoont en wat de daden zijn waarmee de ziel zich met de Persoon verenigt. En waaróm moet de ziel zich met de Persoon van de Middelaar verenigen?'

Ik merk dat uw vraag drie onderdelen bevat en ook van groot belang is. Zo veel het onderwerp het toelaat, zal ik over elk onderdeel iets zeggen. U kunt er bovendien meer over lezen in de gelijkenis van de zaaier, Mat. 13.

Wat het eerste betreft – de vraag hoe de Persoon Zelf aan de ziel wordt geopenbaard – daarop mag het volgende antwoord gegeven worden.

We gaan er daarbij van uit dat het een ziel betreft die door de werking van de Geest diep overtuigd is van zonden, en daardoor verbrijzeld en verslagen, want Jezus openbaart Zich aan geen anderen dan aan verbrokenen van hart en verslagenen van geest.

Als Jezus Zich dan aan de ziel openbaart, zorgt Hij ervoor dat de ziel hier bijzonder naar hunkert, méér dan een dorstig hert verlangt naar waterbeken. Hij zorgt dat er stilte en rust in de ziel is, waardoor ze in staat gesteld wordt Zijn invloed te ondergaan. Hij gebruikt deze of gene belofte die past bij haar situatie en kan dienen als spiegel om Zichzelf daarin te laten zien. Hij maakt ook dat zo'n belofte door de werking van de Heilige Geest met een bijzondere en hartverbrekende kracht in de ziel binnen dringt, waardoor ze kan begrijpen dat het van de Heere is. Hij laat enig goddelijk licht in de ziel stralen om haar duisternis te verlichten. Hij opent de ogen van het verstand om Zichzelf te laten zien in de belofte van het Evangelie, wat een verlichting in de kennis van Christus wordt genoemd en een openbaring van de Zoon van God in de ziel. Terwijl Hij Zichzelf op deze wijze openbaart, laat Hij de ziel de heerlijkheid van Zijn Persoon zien, in Zijn majesteitelijkheid en glansrijke verschijning als God en Mens, Die de banier draagt boven tienduizenden. Hij geeft er zicht op dat Hij nu volledig past bij een ellendige en laat de ziel dat op overtuigende wijze begrijpen. En dit laatste is het nu juist wat de liefdesuitingen opwekt. Hij verschijnt tenslotte aan de ziel in Zijn volledige bereidwilligheid en staat met uitgebreide armen gereed om niet alleen anderen maar ook háár te omhelzen. Dat verdrijft alle twijfel en daardoor wordt de steen van het graf gewenteld.

Het tweede onderdeel van de vraag was, wat de daden van het geloof zijn waardoor de ziel zich met de Persoon van de Middelaar verenigt.

We geven hierop kort antwoord.

De ziel ziet Hem aan zich geopenbaard zoals hierboven is aangegeven en zij mag zien op een heel persoonlijke wijze. De ziel wordt geheel en al voor de Middelaar ingenomen door Zijn heerlijkheid en beminnelijkheid. Want terwijl de ziel Hem ziet, dalen Zijn pijlen van liefde diep in haar hart. Zijn vurige kolen van liefde die Hij in de ziel werpt, doen de ziel ontbranden in een liefde die sterker is dan de dood en harder dan het graf, Hooglied 8:6. De ziel komt naderbij en neemt Hem door een geloofsdaad aan; zij omhelst Hem

met beide armen ten behoeve van alles, voor tijd en eeuwigheid. Als de ziel tot deze daad van aannemen mag komen, ondervindt ze dikwijls dat ze haar hart geheel mag verliezen en de last van haar schouders wordt genomen.

Het derde onderdeel van de vraag luidde, waaróm de ziel zich met de Persoon moet verenigen.

Daarop antwoord ik als volgt.

Omdat niets en niemand dan alleen de Persoon van de Middelaar de vertoornde God kan verzoenen met de ziel en Hem tevreden kan stellen.

Omdat God in Zijn aanbod niet zozeer vrede en vergeving op zichzelf aanbiedt, maar vrede en vergeving in Zijn Zoon, zodat Hij eerst Zijn Zoon aanbiedt en dan alles in en met Hem. Als het geloof nu op Gods aanbod antwoord geeft, moet het zich allereerst met de Persoon van de Middelaar verenigen.

Omdat niets en niemand dan de Persoon van de Middelaar de ziel die werkelijk leeg is van zichzelf, kan vervullen.

Omdat hieruit blijkt of de ziel zuiver te werk gaat in haar liefde en toestemming van het geestelijk huwelijksverbond. De tijdgelovigen volgen Christus om de broden. Veel schijnheiligen zoeken en dienen Hem en stemmen er enigszins mee in van Hem te zijn. Het is echter niet om Jezus Zelf te doen, maar om wat Hij heeft en waarvan Hij hen kan bevrijden. Maar een oprechte ziel heeft Hem lief vanwege de heerlijkheid en lieflijkheid die zij in Zijn Persoon zien. Dat is pas echte liefde.

Omdat zonder de vereniging met de Middelaar de ziel nooit zal kunnen volharden. Jezus is hier op aarde spaarzaam in het uitdelen van Zijn goederen. Hij verbergt Zich; Hij slaat en tuchtigt de ziel menig keer. De liefde van een onoprecht hart zal dan verminderen, verflauwen en geheel vergaan. Maar een oprechte vrome zal kunnen zeggen: 'O, ik heb zoveel in Hem gezien; Hij is mij zoveel waard dat ik, al zou Hij mij doden, Hem toegedaan zal blijven en Hem zal liefhebben.'

Opwekking gericht aan de gunstgenoten van de Heere

Als het nu zo is, gunstgenoten van God, dat u met Jezus verenigd bent, o, laat me toe een woord aan deze prediking toe te voegen.

O, dank God uit de grond van uw ziel dat Hij u van lijfeigenen van satan tot Zijn zonen en dochters gemaakt heeft. Houd gedurig het oog op deze vereniging waarin u gebracht bent. Het zal een wonderlijk middel zijn om u te heiligen. U zult dan kunnen zien dat niets anders bij een koningskind past dan het doen van bijzondere daden. Verricht uw daden gedurig vanuit de kracht van deze vereniging; dan zult u voorspoedig zijn. U bidt en strijdt

dikwijls tevergeefs, en hoe komt dat? Omdat u dat werk gaat doen in uw eigen kracht of krachtens de genadegaven die u bezit. Maar als u te werk gaat uit kracht van uw vereniging met een levende en overwinnende Jezus, dan zou u opmerken dat er vanuit Hem een kracht in u neerdaalt, die zo groot is dat u over een muur zou springen, door een bende zou lopen, en een stalen boog met uw handen in stukken zou breken, 2 Sam. 22:30 en 35. Verwacht vanuit deze vereniging met Christus dat God voor u zorgen zal. De man moet zijn vrouw van alles voorzien. En daarom: uw Maker is uw Man; Hij zorgt ook voor u!

Tenslotte: als u met Hem verenigd bent, als de ondertrouw heeft plaatsgevonden, verwacht dan met lijdzaamheid en blijdschap de voltrekking van dit geestelijke huwelijk, wanneer het 'Halleluja' gezongen zal worden: 'De bruiloft van het Lam is gekomen'.

God zegene Zijn woord. Amen.

Bijlage 1, Ds A. Comrie: ABC des geloofs, Aanhangen

Die den Heere aanhangt, is één geest met Hem.

Wat de zinspeling van de apostel hier betreft, het is niet onwaarschijnlijk, dat onze apostel hier zinspeelt op de leer der Kabbalisten; of tenminste zijn woorden kunnen uit hun leer enigszins opgehelderd worden. Zij stellen dat de zielen, welke zich gedurig bezighouden in Gods beschouwing en zoete gemeenschap, zó met God verenigd worden, dat zij, als het ware, één ziel met Hem uitmaken; hetwelk evenwel zo niet te verstaan is, gelijk de Platonischen en de Mystieken drijven, alsof de zielen van dezulken één met God waren, door een insmelten in het Goddelijke Wezen. O nee! Alleen één ziel met Hem, dat is, hetzelfde willen, hetzelfde doen gelijk Hij doet; welke spreekwijze in alle talen zeer algemeen is.

Wat dit nu als een benaming van het geloof betreft, zal het deze werkzaamheden uitdrukken.

A. Volgens deze Nederlandse overzetting.

- a. Dat de gelovige, na lang tobben en naarheid, en zoeken naar Jezus, als de Borg en enige Middelaar, Hem eindelijk vindt, Hem niet van verre maar van nabij ziet, als een gepaste, als een noodzakelijke en als een hooggeachte Persoon voor zijn ziel. Dit is hetgeen gewis altijd in het geloof moet verondersteld worden. Hij openbaarde Zijn heerlijkheid, en Zijn discipelen geloofden in Hem; en Asaf zal zeggen: Wien heb ik nevens U in den hemel? Psalm 73: 25
 - b. Dat de ziel Deze aangrijpt, en volkomen en alleen omhelst, voor haar Goed, voor haar Geluk, en enige grond van troost in leven en in sterven, en dat wel met de uiterste aandoening van alles wat in haar is.
- Christus hoogachtend boven alles, zulk een prijs en roem op Hem stellende, dat alles daalt in vergelijking met deze Jezus in haar achting; gelijk Paulus deze werkzaamheid duidelijk in zich bevond: Ik acht alles schade en drek, om de kennis van Christus, opdat ik in Hem mag gevonden worden, mijn gerechtigheid niet hebbende maar de Zijne, Fil. 3: 8. Wien, zegt daarom de psalmist, heb ik nevens U in de hemel, en nevens U lust mijn ziel niets op de aarde; bezwijkt mijn vlees en mijn hart, Gij zijt de rotssteen mijns harten, en de menigvuldige verlossing mijns aangezicht. Psalm 73: 25, 26 en 42 : 12.
 - Met de allerinnigste liefde, zuiver uit 's harten grond voortkomende: hoe hartelijk heb ik U lief, o Heere, mijn sterkte, Psalm 18: 2.

- Met alle genegenheid van de ziel, zoals de kerk, die Hem begeerde in de nacht met haar ziel, die Hem ook vroeg zocht met de geest, die in het binnenste van haar was, Jes. 26 : 9.
- c. Dat deze zielswerkzaamheid zeer nauw is, gelijk uit de woorden blijkt: Zij worden één geest met Hem, en uit de uitdrukking des Bijbels: Ik in hen en zij in Mij; Ik de wijnstok en zij de ranken, Joh. 15: 4, 5.
- d. Dat de ziel in dit aanhangen strijd vindt.
- Soms vindt zij, dat Jezus van haar vertrekken wil, aanstalten maakt om haar te verlaten, maar, gelijk Jakob, hangt de ziel Hem zó aan, dat zij Hem niet wil laten gaan; en gelijk de Bruid, die zegt: Ik hield Hem vast. Ja, gelijk de Emmaüsgangers zij dwingen Hem met geweld, om bij hen te vertoeven, hetwelk toegaat met veel worsteling, belijdenis van schuld, nieuwe uitgangen der ziel door geloof, vasthouden tot het einde.
- Ja, 't is soms, dat zij ondervindt, dat de satan en haar ongelovig hart haar terugtrekken, om, als het ware, haar houvast, haar grijp van Jezus los te laten. Maar zij hangen Hem nochtans aan, blijven omtrent Hem werkzaam, in alle opzichten met Job aan hun oprechtheid vasthoudende tot het einde toe.

B. Zoet is het, de kracht van het grondwoord na te gaan; het geeft te kennen gelijmd, zij die met Christus gelijmd zijn, hetgeen te kennen zal geven:

- a. Dat zij niet aan Hem van tevoren vast waren; want als zaken aan elkaar gelijmd worden, is dat een bewijs, dat zij van elkaar gescheiden waren; zo ook hier, zij waren niet Christus' eigendom van nature, o neen, zij zijn uit hun vader, de duivel, kinderen des toorns, gelijk anderen, Efése 2: 3.
- b. Dat Hij hen opgenomen heeft uit die afgescheidenheid, hen trekkende uit de muil van de helse leeuw, en rukkende als een brandhout uit het vuur, ingaande met een geweldige hand om die sterke van zijn vaten te beroven en met Zichzelf te verenigen.
- c. Wordt er de hand van de werkman vereist om gescheiden stukken met elkaar vast te maken, zo hier: de Heilige Geest brengt Christus Jezus door de inwendige verkondiging van het Woord aan de ziel, en de ziel tot Christus, het geloof in het hart werkende, en haar daardoor met Christus verenigende in haar krachtige roeping.
- d. Wanneer zaken van elkaar gescheiden, dus volgens de zinnebeeldige betekenis verenigd worden, dat geschiedt door een vocht, door een vloeibare stof; zo hier, de vereniging, waardoor dit aanhangen teweeggebracht wordt, geschiedt daardoor, dat Christus' bloed op de ziel gesprengd wordt, en dat geschied zijnde, zo is het een vaster lijm, dan dat hel en dood het zouden kunnen losmaken.

e. Is dat zo, dat, als zaken aan elkaar gelijmd worden, er een wederzijdse aangrijping wordt vereist tot de vastigheid, o zo is het hier: Laat de ziel trachten Christus zoveel aan te hangen, als zij wil; er zal geen vereniging zijn, tenzij Hij eerst van zijn kant aangrijpt. Het is toch God die eerst liefheeft, en daarom trekt Hij in goedertierenheid.

f. Is dat zo, dat, als stukken tezamen gelijmd worden, zij dan tot één worden; zo, wanneer Christus en de ziel dus verenigd worden, zij worden tot één, tot één lichaam, waarvan Hij het hoofd is.

Immers een allerdierbaarste benaming des geloofs dan, zo in het ene als in het andere. Mochten wij Hem aanhangen met ons ganse hart en ziel, en ondervinden tot onze troost, als een blijk, dat wij Jezus aanhingen, dat de Geest van Christus in ons woonde!

BIJLAGE 2, Prof Wisse: Godsgemis

Tegen de liefde Gods is niets bestand. Zij overwint en versmelt onze vijandschap. Daarvan spreekt de apostel Paulus in Romeinen 8. Als de liefde Gods in onze harten is uitgestort, zegt hij. Dat is die liefde van God tot ons, waardoor wij weer Godlievend worden.

Van nature zijn wij zulke liefhebbers van onszelf, dat wij God haten. In de genade wordt God weer zo beminnelijk, dat wij een walg krijgen van onszelf. Daartoe moet God Zich met Zijn Woord zodanig presenteren aan de ziel, haar zo door Zijn liefde overmannen, dat zij het niet meer tegen dezelve kan uithouden. Door de liefde worden we herboren. Dan krijgen we God als God weer lief, en daardoor tevens Zijn deugden; ook die Zijner heiligheid en gerechtigheid. Hierdoor wordt dan de wet Gods ons heilig en goed. We laten ons voor haar als voor een spiegel plaatsen, al is het ook tot onze veroordeling. Alleen door die liefde Gods worden we ingewilligd, om haar vloek te aanvaarden, ons doodvonnis te ondertekenen, om alleen door een van God geschonken Borg, die alle gerechtigheid vervult, te willen zalig worden.

Uit de liefde Gods wordt de Christus begeerd, om God Zijn eer te zien gebracht. Geen stuk, geen letter, geen tittel of jota wordt overgeslagen. Al de raad en weg Gods tot verlossing wordt uitnemend gekeurd en begeerlijk geacht.

Uit deze uitgestorte liefde Gods komt alzo voort, dat we ons Godsgemis dan gewaar worden, en wel tot een onuitstaanbaar gemis. In godzalige zin verstaan, maar de ziel wordt verliefd op God, gaande gemaakt naar God. O welk een pijn, welk een zalige liefdepijn wordt dit, als de ziel dit gemis gaat doorleven. Welk een zoete liefdetranen der droefheid naar God beginnen dan te vloeien.

Dit wordt gevolgd door een besef en gevoel, dat men ook Christus mist; Wederom uit de liefde Gods. Wat een droefheid, welk een heimwee, hoedanig een zielenood der levensliefde wordt dit. Christus begeerlijk en dierbaar geacht, niet slechts tot schuldovernemende Borg, om God te voldoen, en de ziel te rechtvaardigen, maar niet minder, om uit Zijn ambten bediend te worden. Om alzo een leven Christi te mogen gaan leiden, waarbij niet meer ik leef, maar Christus leven zal in mij. (Gal. 2:20).

Als de Heere nu bruiloft der liefde Gods bereidt, en de zalige tijd der minne daar is, dan behaagt het Hem Zijn Zoon in het hart te openbaren. En door dit uitbrengen van Christus tot de ziel komt het tot een omhelzing in het geloof; en tot een huwelijk der verbintenis en gemeenschap met Hem, dát is een hoogtij voor de ziel, dan wordt ze wel eens als van liefde dronken.

Toch is dit nog niet alles. Nee, het eigenlijke liefdehuwelijk is nog iets meer. al is het er onafscheidelijk in het wezen aan verbonden. Namelijk, zoals onze ouden het wel eens treffend zeiden: wij hebben in het paradijs niet Christus, maar God verloren. Vindt er nu een gelovige omhelzing van Christus plaats, dan komt daardoor ook weer de herstelde gemeenschap met God-drieëinig tot stand.

Eerst daar wordt de rust gevonden, het vette van uw huis gesmaakt. Een volle beek van wellust maakt hier elk in liefde dronken. O, dat volzalige huwelijk der ziel met een Drieënige Jehovah, wat is dat een verbond der eeuwige liefdegemeenschap, door de Heilige Geest. De Geest ontdekt, brengt Christus tot ons uit, verenigt ons met Christus in de geloofsomhelzing en dan wordt uit die Christus weer de Geest ontvangen der aanneming tot kinderen. En de herstelde zielsdierbare gemeenschap met God zelf. Dan geldt het: het is mij goed om nabij God te wezen.

Daar is de plaats voor het Hooglied: al gaf iemand al het goed van zijn huis, hij zou hem ten enenmale verachten (Hooglied 8). Men moge bij het Hooglied er zich wel voor in acht nemen, dat we hier niet te eenzijdig alles enkel en alleen op Christus betrekken, zonder meer. De religie, de christelijke religie moge Christocentrisch zijn, waar en ten volle. Maar ze is tevens Theologisch. Het eindigt alles in en door Christus in de Drieënige God zelf. ook hier kan men met Augustinus zeggen: onrustig blijft mijn hart totdat het ruste o God aan Uw hart.

BIJLAGE 3, Wisse over Comrie

Voor dit ons bestek volstaan wij met deze opmerking:

Vooreerst de genaderijke eeuwige God heeft er zo'n heilig recht op, dat, als Hij voor een verloren zondaar nochtans een weg van behoudenis ontsluit, die zondaar daar dan gebruik van maakt. In het midden gelaten, dat die zondaar dit uit en van zichzelf noch kan, noch wil; - Gods recht blijft.

Hoe ontierend is het, als God hier wordt veracht in de schenking van het Evangelie. Voorts een zondaar in ontdekking, loopt o zo gevaar, dat hij om te beginnen allerlei andere wegen dan die des geloofs, tot behoudenis zou willen inslaan; hier moet de heilige God wel terdege met kracht en eis waarschuwen: geen andere wegen te gaan, dan die des geloofs. Opdat we niet op valse gronden onze hoop zouden bouwen.

Het is als met een drenkeling, die men dwingt om toch het reddingskoord aan te grijpen. Tot uw eigen behoudenis verbiedt God u hier uw eigen wegen van zalig willen worden.

Deze eis, zeiden wij, is een biddende, een liefdevol aandringende, lokkende, permitterende eis. Wat wil dit zeggen?

Wel, zo treffend is het destijds o.a. door Comrie opgemerkt, dat, als de ziel nu in haar nood en dood ontdekt voor God ligt, zij geen moed, geen vrijmoedigheid, geen beweging deswege heeft om Christus te omhelzen. Maar wat geschiedt dan?

Wel, dan brengt de Heere door Zijn Geest Zijn dierbare beloften al krachtiger uit tot de ziel, met zulk een liefdevolle aandrang, met zulk een biddende roeping, met zo een beminnelijke voorstelling, dat ten slotte de ziel het niet langer kan uithouden en, als overreed en ingenomen, gelokt en verlokt de handen naar die belofte begint uit te strekken.

Dat is het zalig moment (telkens!) waarop zij haar Liefste gaat zien in Zijn noodzakelijkheid en geschiktheid, ,maar ook in Zijn gewilligheid.

Dan breekt het ogenblik aan, dat zij niet alleen zoveel nood in haarzelf, maar ook zóveel dierbaarheid in de Heere Jezus ziet, dat zij niet kan laten al ware het slechts, om achter Hem neer te zinken, om dan toch maar met de vinger de zoom Zijns kleeds aan te raken.

Geschiedt dit, dan gaat er kracht van Hem uit. Dat wordt Hij dan gewaar; en...zij ook! Want dan treedt op dat moment de genezing in. Een genezing, die als genezing gevoeld, ervaren wordt.

Wie de Heere Jezus in de belofte Gods als zó begeerlijk leert kennen, die kan niet van Hem afblijven. Zulk kennen sluit als uitvloeisel meteen het vertrouwen in. En dat baart altijd genezing.

Het kan niet bestaan, dat er geloofsoefening is, en ik niet de terugwerkende kracht daarvan uit de Heere Jezus zou ervaren. Geloven is in dat opzicht zekerheid meteen. Ik word en ben er in vergewist, dat de beloften waarachtig zijn, en als waarachtig niet boven en buiten mij blijven, maar ook mij toegepast worden; kortom mijn ziel geniet in dat moment de reflex, zoals men dat noemt, van het geloof: de vergeving der zonden.

Al naar zulk geloof nu sterker in intenser is, zal ook die genezing zich sterker laten gelden. In die mate ik geloof, ben ik verzekerd. En ik geloof dit niet, omdat ik het gevoel, maar ik gevoel het, omdat ik het geloof.

Bijlage 4, prof. Wisse: Uitdrukking van onze oude vromen.

Dat hebben onze oude vromen wel eens eigenaardig uitgedrukt als zij zeiden: als de Heere je waarlijk geeft te geloven, het is wonderlijk, maar dan kan je niet nalaten Christus te omhelzen, dan doe je het, om zo te zeggen of je wilt of niet, en dan doe je het zó, dat je gevoelt het is echt ook. Dan kan je niet niet-geloven, en dan geloof je daarin metéén ook, dat je geloof geloof is.

Hoe zit dit nu?

Wel, geloven is een daad Gods des Geestes in de ziel, en de Heilige Geest, die het geloof werkt stempelt in Zijn eigen werk Zichzelf dan ook af, zodat het ware geloof het getuigenis des Geestes in zich meedraagt. Ook dit behoort tot de rijke inhoud van dit machtige woord van Paulus: nadat gij geloofd hebt zijt ge verzekerd. Ik durf verklaren, als naar het Woord Gods, dat als iemand werkelijk door de Heilige Geest wordt bewogen, tot de daad des geloofs, hij dan in die ure niet tegelijk redeneert: ja maar zou dit nu wel geloof zijn? Zulke redenering kan wel tegen het geloof opkomen en het bestrijden, maar de daad des geloofs zelf, sluit de waarborg van de echtheid meteen in de daad des geloofs in.

En hoe weten we dan weer, dat dit getuigenis des Heiligen Geestes, werkelijk *Zijn* getuigenis is? Ook dit is buiten beredenering. Dat is juist de aard van zulk getuigenis. Het doet zich zo sterk, zo onweerstaanbaar, zo echt 'geestelijk' gelden, dat alle redenering overbodig wordt: namelijk om nog een grond apart te leggen. De Geest getuigt, dat de Geest de waarheid is. De Geest getuigt aangaande zichzelf boven alle redenering uitheffend. Daar is geen vierde persoon. Dus de derde persoon is de sluitsteen en de grond. De Geest doet verstaan, dat de Geest de Geest is, en daarom directe waarheid.

(...)

De overtuiging aangaande de echtheid van Gods werk vindt plaats door deze werkingen Gods des Geestes zelve.

Wie in de golven worstelt, en het reddingskoord mag grijpen, die gaat niet eerst filosoferen, of dit koord wel houdt, en of zijn handen wel waarlijk grijpen; maar die handelt, en zo wordt hij gered. Zo ook in de genade.

Het zou ook aan de kracht en de heerlijkheid van het geloof te kort doen, als wij dit geloofsleven op diezelfde wijze, als wij hier afkeurden, gingen verschrompelen.

Als het geloof gelooft, is het daarmee overtuigd en verzekerd van alles, ook van zichzelf.

Bijlage 5: Ds. C. Harinck: CHRISTUS ALS MIJN CHRISTUS

*Zulk een is mijn Liefste, ja, zulk een is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem.
Hoogl.5:16.*

De dochters van Jeruzalem hadden de bruid gevraagd: ‘wat is uw Liefste meer dan een andere liefste?’ Deze vraag heeft de bruid nu beantwoord. Zij heeft Christus voor hen uitgeschilderd in al Zijn voortreffelijkheden. De zoekende harten van de bekommerden zullen Christus aan deze beschrijving direct herkennen. Er is immers maar één Persoon, Die aan deze beschrijving van de bruid voldoet. De bruid besluit haar beschrijving van Christus met de uitroep: ‘Zulk een is mijn Liefste, ja, zulk een is mijn Vriend’. De bruid noemt Christus haar Liefste en haar Vriend. De Heere Jezus was de Liefste van haar hart. Hij bezat haar gehele ziel. Zij had aan Hem haar hart verloren. Hij was ook haar getrouwe Vriend, aan Wie zij alle nood en zorg vertellen kon en met Wie zij een vertrouwelijke omgang had. Liefste en Vriend zijn de namen, die de bruid aan Jezus geeft. Het zijn benamingen, die het hart van de gemeente van Christus raken. Van de ware gelovigen schrijft Petrus: ‘U dan, die gelooft, is Hij dierbaar’.

Augustinus wees in een gesprek over het ware christendom een bezoeker uit een ander land op de kruinen van de bomen, die vanwege de constante windrichting in noord Afrika alle naar een bepaalde kant overhangen. De kerkvader zei: ‘zo is het met alle ware christenen. Hun harten hangen alle in dezelfde richting. Zij hangen alle met dezelfde liefde en hetzelfde geloof naar Christus toe’. Verbondenheid aan en liefde tot Jezus Christus is het wezen van het christendom. Het is de bron van alle gehoorzaamheid, levensheiliging, bereidheid tot zelfverloochening en zelfs tot martelaarschap. Alleen de prediking van Christus en de zaligheid door het geloof in Hem, brengen de vruchten van geloof en bekering voort.

Het christendom is meer dan een leer of een moraal. Het is liefde tot een Zaligmaker, Die Zichzelf voor hun zonden heeft overgegeven op het vervloekte kruis. Het is de verbondenheid met een Zaligmaker, Die bewezen heeft een nooit falende en altijd getrouwe Vriend te zijn. daarom is het een vervlakking van het christendom wanneer het een soort moraal of dode leer wordt. Liefde tot Christus en vertrouwelijke omgang met Hem zijn de kenmerken van de ware christen.

Opvallend is, dat de bruid de Zaligmaker ‘mijn’ Liefste en ‘mijn’ Vriend noemt. Het is een bewijs dat haar liefde tot Christus sterk en diep was. Het was een liefde, die vele wateren niet kunnen uitblussen. Zij voelde zich van Christus verlaten; zij had Hem overal gezocht en niet gevonden; zij was door

de wachters geslagen en vernederd; zij verkeerde in ellende en duisternis; maar haar liefde tot Hem was even sterk gebleven. Haar woorden getuigen ook van de kracht van haar geloof. Zij kon Christus niet zien noch horen; zij ontving geen enkel blijk van Zijn liefde tot haar; maar ondanks dit alles was en bleef Hij toch haar Liefste en haar Vriend. Haar eigendomsrecht op Christus was door dit alles niet aangetast. Hier zien wij de uitnemendheid van een geoefend geloof. Zo'n geloof noemt Christus 'mijn' Liefste en Vriend, 'mijn' Heere en Koning. Zelfs in duisternissen en verlatingen blijft Hij nog 'mijn' Liefste en Vriend. Wat een bevoorrechtiging! Sommige mensen kunnen spreken over: mijn zaak, mijn bedrijf, mijn geld, mijn roem, mijn kerk, mijn man, mijn vrouw of mijn kinderen. Maar een waar gelovige mag zeggen: 'Mijn Heere en mijn God'. Dat overtreft alles. Gods kinderen weten dat zij van Christus zijn en Christus van hen is. Zij kunnen zeggen: 'Mijn Liefste is mijn en ik ben Zijn' (Hoogl.2:16). Dit weten zij omdat zij zichzelf aan Christus hebben gegeven en Christus Zich aan hen heeft gegeven. De gemeenschap met Christus berust op een wederzijdse toestemming. Zij hebben elk hun jawoord tot deze vereniging gegeven.

Er bestaat een mystieke en wondere verbintenis tussen Christus en Zijn gemeente. Het is een vereniging, die haar basis vooral vindt in een wederzijdse overgave aan elkaar. Christus geeft Zich aan de ziel, van de door schuld en zonde verbrijzelde zondaar, om hem of haar tot een Zaligmaker, Koning, Profeet en Priester te zijn. Hij roept hen in het Evangelie toe: Ik ben er voor u! Hij maakt het hun duidelijk, dat Hij nu juist is gekomen om de gevangenen vrijheid uit te roepen, de gebondenen opening van de gevangenis te geven, de gebrokenen van hart te verbinden en de treurigen over de zonde te troosten. Op deze uitnodiging en door deze lieflijke aanspraak overwonnen, geeft de moegestreden en ellendige zondaar zich aan Jezus over om door Hem gered, geregeerd en met God verzoend te worden. Zij zeggen: Heere, ik heb geprobeerd zalig te worden in mijn eigen weg en op mijn eigen wijze. Maar nu geef ik mij aan U over om zalig te worden in Uw weg en op Uw wijze. Wat legt deze geestelijke onderhandeling tussen Jezus en ons hart een innige band tussen Christus en ons hart. Het is een band, die door strijd, verdrukking, aanvechting en kruis alleen maar hechter wordt en maakt dat wij zelfs in de verlating over Christus spreken als 'mijn' Liefste en 'mijn' Vriend.

Zo eindigt de bruid haar lofspraak van Jezus.

De bruid is gevraagd: 'Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste?' en dit was haar antwoord.

Wat is ons antwoord op deze vraag? Wat is onze liefste, wie bezit ons hart? Zie dan hier in Christus een Persoon om te beminnen. Christus alleen is uw

liefde waardig. Wat geven alle andere liefhebbers u? zij stellen alleen maar teleur. Zij nemen van ons en geven niets.

Maar Christus zal uw liefde en vertrouwen niet beschamen. Zie, Hij staat aan uw deur en klopt. Hij roept het u toe: 'Waarom weegt gij geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtig naar Mij en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen'.

Verkoop daarom alles om deze Parel van grote waarde te verkrijgen en met de bruid te kunnen zeggen: **'Zulk een is mijn Liefste, ja, zulk een is mijn Vriend'**.

Bijlage 6: Ds. C. Harinck: DE VERENIGING MET CHRISTUS

Het geloof brengt de vereniging met Christus teweeg.

Over deze vereniging wordt veel in de Bijbel gesproken. Zij wordt vergeleken met een vereniging tussen een wijnstok en de ranken, tussen man en vrouw, een herder en schapen en het hoofd en de leden van een natuurlijk lichaam.

Het is echter een geestelijke vereniging.

Zo het mogelijk was om waarlijk Christus' vlees en bloed te eten en te drinken op een natuurlijke wijze, toch zou het ons geen nut doen indien wij niet door het geloof met Hem verenigd waren. Het is een geloofsvereniging, die Paulus doet zeggen: 'niet meer ik, maar Christus leeft in mij'.

Het is zo, dat Christus in de gelovige leeft en woont, en dat de gelovigen in Christus zijn en leven. Het is een raadsel voor het verstand. In het geloofsleven wordt het echter ondervonden. Christus woont dan door het geloof in onze harten en is ons dierbaar en beminlijk.

De Heere Jezus is dan aan de gelovigen verbonden door Zijn Geest, Die in hen is, en zij zijn aan Hem verbonden door het geloof.

De begeerte naar vereniging met Christus is een wezenlijke eigenschap van het zaligmakende geloof.

De naamchristen is vergenoegd met Christus' goederen, maar het ware geloof zoekt Christus Zelf. In het hart van de waar gelovigen zijn de begeerten naar deze vereniging met Christus.

Er zijn onderhandelingen tussen Christus en hun hart over deze vereniging.

Het geloof keert zich steeds en gedurig naar Christus toe, en kent geen rust voordat het met Christus verenigd is. Het is gelijk een zonnebloem, die met de zon meedraait. Het geloof keert zich daarheen waar Christus Zich heen keert. Waar Hij is, daar wil het ware geloof ook zijn. De werkzaamheden van dat geloof zijn soms wel sterker dan op andere tijden, maar altijd hoort men het geloof zeggen: "Tot Wien zullen wij anders heengaan?"

Omdat deze vereniging met Christus zo specifiek een eigenschap is van het ware geloof, moeten wij ons hart vooral hier onderzoeken, en vragen of er wel een oprechte begeerte is om met Christus verenigd te worden.

De geveinsde kan wel zeggen de Heere Jezus lief te hebben en in Hem te geloven, maar hij verenigt zich nooit oprecht met Christus. Zij geven Hem nooit hun gehele hart. Voor een deel blijven zij hun hart geven aan de wereld of de eigengerechtigheid. Er blijft een vertrouwen op de eigen werken, zodat men de rijke jongeling nazegt: 'wat ontbreekt mij nog?'

Of men blijft verbonden aan de wereld en wil zijn oude vrienden en zonden niet opgeven. De geveinsde wil Christus én zijn eigen gerechtigheid of Christus én de wereld aannemen.

Het ware aannemen geschiedt echter met een volkomen hart. Zij zoeken Hem niet met een gedeeld hart, maar met een volkomen hart. Zij hebben iets wat de geveinsde en oppervlakkige mist, namelijk een hartelijk welgevallen in Christus en de verlossingsweg. Christus is hen zo dierbaar en zo onmisbaar, dat zij alle dingen schade en drek achten om Hem te mogen gewinnen.

Verder neemt een oppervlakkig mens nooit de gehele Christus aan. Zij hebben wel enige begeerten naar Christus, maar slechts enkele dingen in Christus zijn het, die hen aantrekken. Zij nemen nooit de gehele Christus aan. Maar een oprecht gelovige begeert de **gehele** Christus. Zo iemand zoekt niet alleen Christus als Priester, om de schuld weg te nemen, maar zoekt ook Christus de Koning, om alle boze lusten en hoogmoed in hen neer te werpen. Zij hebben een begeerte naar al Zijn ambten en kunnen zeggen, dat **alles** wat aan Hem is, gans begerlijk is.

Een geveinsde heeft een afkeer van sommige dingen in Christus, maar een oprechte begeert Christus geheel en al. Een groot deel van hen, die zeggen Christus te hebben aangenomen, hebben Christus alleen aangenomen met de voordelen, en hebben een afkeer van de nadelen, die het volgen van Christus met zich meebrengt. Zij stoten zich aan de prijs, die het kost om Christus te volgen. Zij willen het vlees niet kruisigen, de wereld niet verlaten, hun eigengerechtigheden niet een wegwerpelijk kleed achten en geen kruis op zich nemen om het Hem na te dragen.

Maar een oprecht gelovige wil liever alles verlaten, dan Christus missen. Zij hebben Christus met Zijn kruis liever dan de wereld met haar kroon. Zij kunnen het Rutherford nazeggen: 'Heere Jezus, Uw bestraffingen zijn mij zoeter dan de kussingen der wereld'.

Met Mozes achten zij de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom dan de schatten van Egypte. Christus is hun het enige verzadigende goed in de wereld. Zij hebben Hem aangenomen met alle kruis en ongemakken. Om Hem te gewinnen zouden zij met blijdschap alles willen verlaten.

Waar er zoveel en gemakkelijk over het 'aannemen' van Christus en het 'kiezen' voor Christus door velen gesproken wordt, is het goed om al deze zaken in het oog te houden. Wezenlijke elementen, die met de ware aanneming van Christus gepaard gaan, missen wij in al dat oppervlakkig geloven. Nooit wanhopen zij geheel aan zichzelf en zijn niet verloren in hun eigen schatting. Nooit hebben zij de Heere Jezus aangenomen als de enige Parel, die rijk kan maken. Buiten Hem hebben zij nog dingen overgehouden

waarin zij hun geluk en zaligheid zoeken. Zij hebben Hem verder niet aangenomen in al Zijn ambten, met Zijn kruis en kroon, Zijn voordeel en nadeel.

Tot troost van veel bestredenen, die vrezen Christus niet oprecht te hebben aangenomen en zich niet met een recht gemoed met Hem verenigd te hebben, wil ik besluiten met een aanhaling van W.Guthry.

Nadat deze de drie bovengenoemde zaken als noodzakelijk in de aanneming van Christus gesteld heeft, zegt hij:

‘Daarom, wie het ook zij, degene die duidelijk en met recht zich deze drie voornoemde dingen kan toeschrijven, is verre buiten de reuk van alle geveinsden die in de wereld zijn, daar hij beantwoord heeft aan de grote bedoelingen van Wet en Evangelie’.